

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om en ny EU-agenda för högre utbildning

[COM(2017) 247 final]

och om Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Utveckling av skolan och utbildning av hög kvalitet för en bra start i livet

[COM(2017) 248 final]

(2018/C 081/22)

Föredragande: **Pavel TRANTINA (CZ–III)**

Medföredragande: **Antonello PEZZINI (IT–I)**

Remiss	Europeiska kommissionen, 5.7.2017
Rättslig grund	Artikel 165.4 och artikel 166.4 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Ansvarig facksektion	SOC – Facksektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna
Antagande av facksektionen	27.9.2017
Antagande vid plenarsessionen	19.10.2017
Plenarsession nr	529
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	148/1/3

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 EESK välkomnar visserligen initiativen och håller med om principerna i dem men vill ändå ta tillfället i akt att dels betona hur viktigt det är att tillhandahålla de medel som behövs för att stödja en förbättring av utbildningssystemen i Europa i syfte att erbjuda utbildning av hög kvalitet för alla, dels framhålla vikten av att se till att utbildningen på ett bättre sätt kan bidra till att hantera samhällsutmaningarna och effektivt ge studenter förutsättningar för livskvalitet och högkvalitativa arbetstillfällen. Genom att hämta kraft ur sina värderingar kan och måste EU spela en ledande innovativ roll i byggandet av en hållbar ekonomi där alla deltar. En ekonomi av detta slag bör kunna förbättra konkurrenskraften och trygga framtiden för den europeiska sociala modellen. Samarbete inom utbildning ger verklig mening till EU:s grundläggande koncept och främjar bilden av "gemenskapen", det vill säga EU, som något konstruktivt.

1.2 Med tanke på dagens politiska klimat i Europa uppmanar EESK kommissionen och medlemsstaterna att i utbildningspolitiken integrera behovet av att värdesätta kulturell mångfald och tolerans som ytterligare ett sätt att uppmuntra till aktivt medborgarskap enligt EU:s mål om att främja EU:s grundläggande värden. Vi har alla ett ansvar för att utbilda människor och göra dem fullt medvetna om Europas gemensamma historia och värderingar samt vikten av tolerans och mänskliga rättigheter.

1.3 För att kunna klara av dagens växande utmaningar anser EESK att det behövs ett ambitiösare initiativ som leder till en mer heltäckande utbildningsstrategi som förändrar vår världsbild, i syfte att stödja barn och ungdomar och tillhandahålla snabba lösningar på befintliga utmaningar.

1.4 Att höja lärarnas och rektorernas status och stödja dem är avgörande för att förbättra utbildningen. Vidareutbildning bör inte bara erbjudas lärare och rektorer utan också dem som fostrar barn och ungdomar utanför skolans värld, t.ex. föräldrar, samhället och organisationer som tillhandahåller icke-formell utbildning. Det är viktigt att bygga upp ett samarbete med dessa grupper.

1.5 Mer specifika förslag bör läggas fram för medlemsstaterna avseende utbildning och lärarstöd, bland annat när det gäller förbättring av skolmiljön som är en aspekt av lärarnas arbetsmiljö och av elevernas inlärningsförhållanden. Vissa förslag skulle kunna ingå i den europeiska planeringsterminen, som en del av de landsspecifika rekommendationerna.

1.6 Inför det kommande toppmötet om utbildning som kommissionen anordnar i början av 2018 uppmanar EESK eftertryckligen medlemsstaterna att ta rejäla steg och – bland annat genom en effektiv social och civil dialog – inrätta ett system för praktisk och teoretisk utbildning och livslångt lärande som ger de studerande en lovande framtid i Europa.

1.7 EESK anser att följande två faktorer är grundläggande för att man ska kunna förbättra och modernisera utbildningssystemen: tillgång till tillräcklig och rättvist fördelad finansiering samt samordnad styrning inom ramen för en högkvalitativ och effektiv social dialog. Detta bör få ett större erkännande i framtida diskussioner. Resurserna till utbildning bör inte bara läggas på sådant som ger bättre skolresultat utan även på sådant som främjar integration för elever från missgynnade grupper och flyktingar.

1.8 EU måste investera mer i utbildning, forskning och innovation genom att öka anslagen till programmen Erasmus+ och Horisont 2020 och deras planerade efterföljare. Detta kan öka antalet jobb i framtiden och öppna nya möjligheter.

1.9 EESK vill dessutom poängtera vikten av att på ett effektivt sätt involvera arbetsmarknadens parter och andra organisationer i det civila samhället i denna process.

1.10 Även om fokus i meddelandet ligger på skolor och högre utbildning måste även samarbete och kopplingar mellan formellt, icke-formellt och informellt lärande och validering av resultaten av detta tas upp.

1.11 EESK framhåller vikten av en helhetsstrategi när det gäller entreprenörskap. Det krävs fastställda läranderesultat i entreprenörskap för alla utbildningsinstanser i syfte att införa effektiva metoder för utbildning i entreprenörskap i undervisningen. Att genomföra sociala projekt i eller utanför skolan är ett bra sätt att förvärva denna typ av färdigheter och det tankesätt som behövs och bidrar också till att bygga upp bättre kontakter med andra utbildningssammanhang.

1.12 EESK anser att utbildningens bredare syfte är att skapa balans och nära samverkan mellan å ena sidan naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik och å andra sidan samhällsvetenskap och humaniora. EESK efterlyser därför en mer tvärvetenskaplig syn på utbildning och livslångt lärande som är uppbyggd kring partnerskap och flexibla utbildningsvägar som inte är låsta till en enda utbildningsnivå och ett enda studieområde.

2. Sammanfattning av kommissionens initiativ

2.1 Efter meddelandet om att förbättra och modernisera utbildningen (av den 7 december 2016) inledde kommissionen den 30 maj 2017 ett nytt ungdomsinitiativ för skolor och högre utbildning, nämligen en strategi för inkluderande och framtidsorienterad utbildning av hög kvalitet. I paketet ingår två förnyade EU-agendor för modernisering av utbildningen, en för skolor och en för högre utbildning.

2.2 När det gäller skolor visar uppgifter från medlemsländerna att det finns tre områden där åtgärder behövs och där EU: s stöd kan bidra till att hantera stora utmaningar:

— Öka kvaliteten och inkluderingen i skolorna.

— Stödja framstående lärare och skolledare.

— Förbättra styrningen av skolsystemen.

2.3 Kommissionen föreslår att man ska komplettera medlemsländernas åtgärder inom dessa tre områden genom att främja ömsesidigt lärande, stärka evidensen för vad som fungerar inom utbildningsområdet och stödja nationella reformer i medlemsländer som begär det. Som exempel på sådant stöd nämns bland annat främjande av kompetensutveckling, interkulturellt lärande genom partnerskap mellan skolor, rörlighet och e-vänskolekontakter inom ramen för Erasmus+, stärkande av peer learning inom ramen för lärares och skolledares karriärer och yrkesutveckling och inrättande av en ny stödmekanism för att hjälpa medlemsländer som vill ha hjälp med utformning och genomförande av utbildningsreformer.

2.4 Den nya strategin för högre utbildning bygger på moderniseringsagendan från 2011. I meddelandet beskriver kommissionen sina planer inom fyra huvudsakliga områden:

- Se till att de utexaminerade lämnar den högre utbildningen med de färdigheter som de och den moderna ekonomin behöver.
- Skapa inkluderande system för högre utbildning.
- Se till att högre utbildningsanstalter bidrar till innovation i resten av ekonomin.
- Stödja högre utbildningsanstalter och regeringar när det gäller att på bästa sätt använda de personalresurser och finansiella resurser som är tillgängliga.

2.5 Slutligen måste universiteten, för att säkerställa att den högre utbildningen bidrar till att förbättra tillväxten och jobbskapandet, anpassa läroplanerna till ekonomins och samhällets nuvarande och förväntade behov, och framtida studenter behöver aktuell och relevant information som kan hjälpa dem att avgöra vilka kurser de ska välja. Därför offentliggjorde kommissionen samtidigt ett förslag till rådsrekommendation om uppföljning av utexaminerade, som en del av den nya kompetensagendan för Europa. Uppföljningen av utexaminerade kommer att omfatta både personer med yrkesexamen och personer med akademisk examen. Detta bör uppmuntra myndigheterna i medlemsländerna att förbättra kvaliteten på och tillgången till uppgifter om de utexaminerades framsteg i karriären eller fortsatta studier efter avlagd examen.

3. Allmänna kommentarer om EU:s nya utbildningsstrategi

3.1 EESK välkomnar initiativen och vill dels betona hur viktigt det är att tillhandahålla de medel som behövs för att stödja en förbättring av utbildningssystemen i Europa i syfte att erbjuda utbildning av hög kvalitet för alla, dels framhålla vikten av att se till att utbildningen på ett bättre sätt kan bidra till att hantera samhällsutmaningarna och effektivt ge studenter förutsättningar för livskvalitet och högkvalitativa arbetstillfällen. Det är bra att man lägger stor vikt vid forskoleverksamhet, investering i lärarutbildning, samarbete mellan olika berörda parter, bättre styrning av skolorna och synergier med forskning och att man generellt betonar vikten av social inkludering.

3.2 Trots att det är allmänt erkänt att utbildning är ett av de områden som är viktigast när det gäller att minska de socioekonomiska klyftorna och främja social inkludering noteras det ⁽¹⁾ i kommissionens senaste rekommendation för den europeiska pelaren för sociala rättigheter och i Parisförklaringen från 2015 ⁽²⁾ att klyftorna fortsätter att öka i de flesta EU-länder. De förändringar i världen som påverkar arbete, kompetenskrav och samhälle har aldrig förut gått så snabbt, och EU bör därför uppmuntra medlemsstaterna att anpassa sina utbildningssystem med tanke på denna nya verklighet. Fortlöpande utvärdering av kompetensglapp och resultat på arbetsmarknaden bör kunna bidra i detta hänseende. För att det ska gå att bygga ett samhälle där alla har samma möjligheter måste läroplaner och undervisningsmetoder också bli mer flexibla, innovativa och anpassade till samhällsbehoven i stort, och detta kan åstadkommas genom en inventering av de många exemplen på bästa praxis som har framhållits på senare år.

⁽¹⁾ Utbildning har på sistone tillerkänts stor betydelse i flera förklaringar från EU: EU:s sociala pelare (april 2017), den nya kompetensagendan för Europa (juni 2016), diskussionsunderlaget om EU:s sociala dimension (april 2017) och Romförklaringen (mars 2017).

⁽²⁾ På ett informellt möte mellan utbildningsministrarna i mars 2015 i Paris antogs förklaringen om att främja medborgarskap och de gemensamma värderingarna frihet, tolerans och icke-diskriminering genom utbildning.

3.3 Utöver detta vill EESK även betona att utbildning ska tjäna samhället och bör fortsätta att vara ett medel för att främja det allmänna bästa genom att man investerar i sådant som minskar de kostnader som brist på utbildning leder till för både den enskilde och för samhället på många områden, t.ex. förebyggande av våld, förbättring av folkhälsan genom idrott och hälsoundervisning, ökad medvetenhet om klimatförändringar och minskade motsättningar i våra alltmer mångfaldspräglade samhällen. I detta avseende bör utbildningsreformerna inte endast syfta till att ge unga de färdigheter, kompetenser och kunskaper som de behöver för att komma in på morgondagens arbetsmarknad utan även till att förbättra de studerandes förmåga att hantera angelägna samhällsfrågor som berör de europeiska medborgarnas vardag.

3.4 Övergången från en utbildningsnivå till en annan och samarbete mellan olika utbildningsanordnare i både formella och icke-formella sammanhang bör ges särskild uppmärksamhet i kommissionens planerade strategi. EESK välkomnar den stora vikt som läggs vid att bygga upp inkluderande och sammanhängande system för högre utbildning och vid att uppmuntra skolor att upprätta bättre kontakter och samarbete med den högre utbildningen inom områdena naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Kommittén anser dock att utbildningens bredare syfte är att skapa balans och nära samverkan mellan å ena sidan naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik och å andra sidan samhällsvetenskap och humaniora. EESK efterlyser därför en mer tvärvetenskaplig syn på utbildning och livslångt lärande som är uppbyggd kring partnerskap och flexibla utbildningsvägar som inte är låsta till en enda utbildningsnivå och ett enda studieområde. Ett sådant tillvägagångssätt skulle även bidra till att motverka ojämlikheter på olika områden, till exempel könsklyftan inom ämnena naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik samt vetenskap i allmänhet, eftersom det skulle undanröja stereotypa uppfattningar om vad som är lämpligare och/eller vanligare baserat på kön, ras och andra personliga grunddrag.

3.5 EESK uppmanar återigen⁽³⁾ kommissionen att inta en proaktiv roll genom att införa mer innovativa lösningar när det gäller utbildning och kompetensutveckling samt övervaka och främja de metoder och innovativa arbetssätt som redan tillämpas i medlemsstaterna. Kommittén är övertygad om att det är dags för ett verkligt paradigmskifte när det gäller utbildningssektorns mål och funktion och förståelsen för dess plats och roll i samhället samt när det gäller erkännandet av att utbildningen i sig är en faktor för produktivitet. Proaktivitet på EU-nivå är en avgörande faktor när det gäller att utforma bättre utbildning för framtiden.

3.6 Som EESK redan har påpekat i ett av sina tidigare yttranden "är det viktigt att det sker en mobilisering av alla aktörer och att man stöder inrättandet av 'partnerskap för lärande' i samhället, där skolor, företag, kommunala organ, arbetsmarknadens parter, organisationer inom det civila samhället, icke-statliga organisationer med fokus på ungdomsfrågor, ungdomsledare och andra som arbetar för lokalsamhället, föräldrar och elever deltar i utformningen och genomförandet av 'kursplanerna' [för att främja] ett paradigmskifte på undervisningsområdet"⁽⁴⁾.

3.7 Redan från de tidiga skolåren måste unga människor få hjälp att utveckla kompetensportföljer som inte endast avser kunskaper utan också kompetens, innovationsförmåga och kreativitet samt förmåga till kritiskt tänkande och medvetenhet om Europas gemensamma historia. I dessa kompetensprofiler bör man också ägna stort utrymme åt olika digitala färdigheter, social kompetens, erfarenheter av lagarbete och förmåga att ta hänsyn till olika kulturer. Eleverna ska uppnå detta med stöd från sina lärare och ungdomsledare.

3.8 Den ursprungliga benämningen på initiativet ("ungdomsinitiativet") sände fel signal, eftersom det gav intryck av att initiativet var inriktat enbart på ungdomar, medan de formella utbildningssystemen i allt större utsträckning tar emot vuxenstuderande. Det är beklagligt att "vuxna" knappast nämns i meddelandet om högre utbildning trots att högre utbildning kan spela en viktig roll inom livslångt lärande i alla åldrar och också för att uppdatera kunskaper, färdigheter och kunskaper hos anställda och arbetslösa.

3.9 Att säkerställa tillgång till tillräcklig och rättvist fördelad finansiering samt samordnad styrning inom ramen för en högkvalitativ och effektiv social dialog är avgörande för att man ska kunna förbättra och modernisera utbildningssystemen. Detta kommer inte till uttryck i tillräckligt starka ordalag i kommissionens arbetsdokument, och man lägger inte tillräckligt stor vikt vid att resurserna som läggs på utbildning inte bara bör inriktas på studieresultat utan även på inkludering av elever från missgynnade grupper och på integration av flyktingar. Dessutom nämns knappt vikten av att rådgöra med och involvera andra berörda parter av olika slag i detta arbete, främst organisationer i det civila samhället.

⁽³⁾ EUT C 173, 31.5.2017, s. 45.

⁽⁴⁾ EUT C 214, 8.7.2014, s. 31.

4. Särskilda kommentarer om EU:s nya utbildningsstrategi

Utifrån kommissionens två initiativ och EU:s och medlemsstaternas politik i allmänhet kommer EESK här att fokusera på nedanstående tre övergripande prioriteringar för skolor och högre utbildning.

4.1 Grundläggande hårda kompetenser är nödvändiga, men det är även mjuka och ämnesövergripande färdigheter, kompetenser och kunskaper.

4.1.1 EESK betonar hur viktigt det är att kommissionen ser till att medlemsstaterna beaktar helheten när de definierar elevernas behov, det vill säga att de tar hänsyn till både hårda och mjuka färdigheter såväl som kompetenser och tvärvetenskapliga kunskaper. Dessa tre aspekter bör inte bara omfatta de förmågor som krävs för att få arbete, utan hänsyn bör även tas till att alla bör ha möjlighet till en bredare personlig utveckling hela livet igenom. Vid förbättringar av utbildningssystemen, särskilt inom högre utbildning, bör fokus därför även ligga på hur man på ett bättre sätt kan främja aktivt medborgarskap, ungas egenansvar, livslångt lärande och kunskap om hur EU fungerar och vilka fördelarna med EU är. Vi bör dock påminna oss om att utbildning inte på egen hand kan överbrygga de socioekonomiska klyftorna. För att nå en hållbar lösning krävs det synergier med annan samhälls- och arbetsmarknadspolitik.

4.1.2 Särskild vikt bör läggas vid så kallade mjuka kompetenser, eftersom arbetsgivare i allt större utsträckning sätter värde på sådana och de även är till nytta utanför arbetslivet. EESK stöder därför de åtgärder som beskrivs i kommissionens meddelande, det vill säga projekt för utvärdering av kreativitet, problemlösning, samarbetsförmåga⁽⁵⁾, lagarbete och kritiskt tänkande. Beslutsfattare måste få tillräckligt med stöd och utbildning för att förstå vikten av denna typ av kompetens i vidare bemärkelse.

4.1.3 EESK välkomnar stödet för samarbete mellan universitet och arbetsliv, men det senare får inte begränsas till att endast omfatta näringslivet. Partnerskap mellan företag och utbildningsinstitutioner bör inte enbart bygga på kriteriet att de unga ska bli direkt anställningsbara. Företagen måste till fullo kunna utnyttja människors potential genom att se till att skapa den rätta kompetensen och se till att möjligheterna i den digitala revolutionen kommer alla åldersgrupper till del. Företagen bör också hjälpa de unga till fortsatt utbildning efter att de har kommit in i arbetslivet: utbildning är en pågående process, och alla behov kan inte tillgodoses under de begränsade antal år då man genomgår formell utbildning.

4.1.4 Som EESK redan påpekat är det dock viktigt att "uppmuntra införande av varvade utbildningssystem i skolorna, som innebär att undervisning i klassrummet varvas med arbetsplatspraktik, och öka skolförvaltningarnas och företagets förståelse för vikten av sådana initiativ"⁽⁶⁾. Arbetslivserfarenhet för eleverna i skolan och närmare samarbete mellan skolor, näringsliv, universitet och forskning är av avgörande betydelse om vi ska uppnå kvalificerad, hållbar sysselsättning för unga.

4.1.5 Trots behovet av "hårda kompetenser" ska inte ekonomin styra inriktningen på (den högre) utbildningen. Initiativ som uppföljning av utexaminerade på systemnivå bör med andra ord säkerställa att program och läroplaner inom högre utbildning inte anpassas efter mätbara utbildningsresultat som lön eller sysselsättningsnivå bland de utexaminerade. Vissa medlemsstater har redan egna uppföljningssystem, så ett potentiellt nytt EU-omfattande system bör göra dem enhetliga, och under alla omständigheter bör man undvika att det används för att motivera åtstrammingsåtgärder inom humaniora och samhällsvetenskapliga ämnen.

4.2 Stöd till lärare för högkvalitativ undervisning och livslångt lärande

4.2.1 I utbildningens digitala tidsålder måste användningen av teknik i undervisningen gynna inlärningsprocessen: att lära sig programmera är till exempel inget självändamål, utan de studerande behöver förstå logiken bakom kodning och skaffa sig den kompetens som behövs för att använda nya tekniska hjälpmedel såväl i undervisningssituationer som i verkliga livet.

⁽⁵⁾ *Improving the quality of teaching and learning in Europe's higher education institutions*, rapport från högnivågruppen för modernisering av den högre utbildningen, Europeiska kommissionen, juni 2013.

⁽⁶⁾ EUT C 327, 12.11.2013, s. 58.

4.2.2 Även om IKT erbjuder möjligheter på många områden öppnar den också dörren för verkliga faror, såsom it-brottslighet samt farligt och skadligt innehåll, ökar kommersialiseringen av tjänster samt möjliggör teknisk övervakning och missbruk av personuppgifter. Därför bör de digitala kunskaperna stärkas så att alla får de verktyg som de behöver för att kunna integreras på framtidens arbetsmarknad. IKT finns nu på alla nivåer inom industri- och tjänstesektorerna och måste därför ingå i det livslånga lärandet.

4.2.3 Utbildningen i digital kompetens bör förbättras så att unga också får lära sig att skilja mellan information och kunskap, utveckla ett kritiskt tänkande och tillräcklig mediekompetens och att t.ex. kunna känna igen falska nyheter och skydda sitt privatliv på nätet.

4.2.4 Trots att meddelandet i första hand handlar om skolor och högre utbildning har man inte lagt tillräcklig vikt vid samarbetet och kopplingarna mellan formell, icke-formell och informell utbildning och validering av resultaten av detta, vilket understryks i rådets slutsatser om samarbete och flexibla utbildningsvägar för livslång kompetensutveckling från 2012 ⁽⁷⁾. Till och med i dag är det endast hälften av EU:s medlemsstater som har en övergripande strategi för livslångt lärande ⁽⁸⁾. I detta sammanhang kan teknik även vara bra för att variera undervisningsmetoderna.

4.2.5 Kommissionen har länge försökt utveckla nätverk inom EU och uppmuntra till samarbete för utbyte av bästa praxis och peer learning. Det vore emellertid även intressant att undersöka i vilken utsträckning pedagoger faktiskt använder sig av dessa verktyg och mekanismer. Det är högst troligt att många lärare och pedagoger inte är medvetna om allt det stöd, alla de ekonomiska resurser och utbildningsresurser som är tillgängliga för dem på EU-nivå. Att förbättra kapacitetsuppbyggnaden och arbetsförhållandena, däribland lärarnas löner, bör vara en prioritering för medlemsstaterna.

4.2.6 Enligt kommissionens rekommendationer bör medlemsstaterna underlätta livslångt lärande för pedagoger och lärare samt även öka deras rörlighet, t.ex. genom Erasmus+-program. Särskild uppmärksamhet måste läggas på att eleverna ska bli mer delaktiga i undervisningen, eftersom detta har visat sig vara ett väl fungerande pedagogiskt arbetssätt som gör att eleverna kan inhämta kunskaper samt utveckla vissa allmänna färdigheter, som att kommunicera. Detta skulle utgöra ett genomgripande skifte från lärarcentrerad till elevcentrerad utbildning, där läraren blir mer av en förmedlare av lärande.

4.3 Undervisning i företagande genom sociala projekt

4.3.1 Utbildningen måste ge de färdigheter och den kompetens och inställning som de studerande behöver för att klara sig i livet efter slutförd formell utbildning, till exempel samarbetsförmåga och kunskaper i projektledning. Sådana färdigheter skulle inte bara göra framtidens vuxna mer anställningsbara utan även stärka deras förmåga att skapa sig egen sysselsättning, individuellt eller tillsammans. Problemlösning och erfarenhetsbaserad undervisning är alternativa pedagogiska metoder som kan göra att de studerande bättre kommer ihåg vad de har lärt sig och leda till att de utvecklar praktiska färdigheter i stället för rena ämneskunskaper.

4.3.2 EESK betonar vikten av att tillämpa en helhetssyn på företagande och utnyttja det nya ramverket EntreComp ⁽⁹⁾. Att genomföra sociala projekt i eller utanför skolan är ett bra sätt att förvärva denna typ av färdigheter och det tankesätt som behövs och bidrar också till att bygga upp bättre kontakter med andra utbildningssammanhang. Av denna anledning bör alla medlemsstater stödja den europeiska solidaritetskåren för unga i skolor och högre utbildning. Dessutom växer intresset för socialt företagande, vilket kan vara ett sätt att uppfylla ungas önskan om ett meningsfullare arbete.

⁽⁷⁾ Commission Staff Working Document on Partnership and flexible pathways for lifelong learning skills development, accompanying the Communication from the Commission on Rethinking Education: Investing in skills for better socioeconomic outcomes, november 2012.

⁽⁸⁾ Commission staff working document, accompanying the [...] Draft 2015 Joint Report of the Council and the Commission on the implementation of the Strategic Framework for European cooperation in education and training (ET 2020) – New priorities for European cooperation in education and training, augusti 2015.

⁽⁹⁾ Kompetensram för företagande i Europa, <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework>.

4.3.3 Företagande är en stark drivkraft för ekonomisk tillväxt och skapande av arbetstillfällen. Man bör särskilt ägna uppmärksamhet åt utvecklingen av företagarkompetens. Som EESK redan har påpekat behövs det genuint engagemang från beslutsfattarnas sida för att få till stånd utbildning i företagande runt om i Europa som ingår i läroplanen och utgör en del av det livslånga lärandet. Ambition, kreativitet och företaganda måste värderas i sig, och uppmuntras, och bör inte förväxlas med affärsverksamhet och vinstdrivande verksamhet. Kreativitet utvecklas genom både formell och informell utbildning. Pedagogerna måste vara fullständigt engagerade för att man ska kunna säkerställa att det är rätt budskap som förmedlas. Lärare kan ställa sig negativa till en snäv definition av företagande som startande av företag, men kan vara mer mottagliga för ett brett koncept som utgör en nyckelkompetens i livet. En "entreprenörstrappa" kan användas för att utveckla aktiviteter och undervisning i syfte att skapa företaganda i klassrummet ⁽¹⁰⁾.

4.3.4 Oavsett om de startar egna företag eller sociala företag, utvecklar de ungdomar som deltar i utbildning i företagande affärskunskap och viktiga kunskaper och synsätt, bland annat när det gäller kreativitet, initiativförmåga, uthållighet, lagarbete, riskförståelse och ansvarskänsla. Det är detta entreprenörstänkande som hjälper företagare att omvandla idéer till handling och också avsevärt ökar deras anställbarhet. Det krävs fastställda inlärningsresultat när det gäller företagande för alla utbildningsinstanser i syfte att införa effektiva undervisningsmetoder i entreprenörskap i praktiken. Medlemsstaterna bör därför främja entreprenörskunskap via nya och kreativa sätt för undervisning och inläring från lågstadiet och uppåt, tillsammans med fokus från och med högstadiet till högre utbildning på företagsskapande som en karriärmöjlighet. Verklig erfarenhet av världen via problembaserat lärande och koppling till företag bör finnas med i alla ämnen och anpassas till alla utbildningsnivåer.

Bryssel den 19 oktober 2017.

Georges DASSIS
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande

⁽¹⁰⁾ EUT C 48, 15.2.2011, s. 45.